

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

Redovisning av delprojektet:

”Barn med behov av stöd utifrån en NPF-liknande problematik”

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Grundläggande information om projektet dess syfte och mål	4
3	Resultat/Analys.....	6
4	Rekommendation till beslut och fortsatt arbete.....	11
5	Möjliga lösningar och framtida visioner	14
6	Bilagor	15

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

1 Sammanfattning

Delprojektet har visat att tidiga insatser, ökad kompetens och ett nära samarbete mellan skola, socialtjänst och BUP är av stor betydelse för att kunna möta behov hos elever med särskilda utmaningar. Genom att fokusera på tidiga, praktiska och samverkande insatser kan en mer hållbar och stödjande miljö skapas för elever och deras familjer. För att denna samverkan ska kunna utvecklas och nå full potential krävs dock fortsatt säkerställande av resurser och kompetens under en längre tid.

Delprojektet har identifierat flera förbättringsområden som, om implementerade, bedöms kunna bidra till att stärka samverkan. Nedan följer en beskrivning av dessa förslag.

Kontinuerlig schemalagd handledning för skolpersonal.

Viktigt med tydligt kalendarium tidigt så att lärarna kan prioritera sin handledning.

Familjebehandlare kopplad till skolan

En planerad utveckling är att knyta en familjebehandlare från socialtjänsten direkt till skolan. Detta skulle möjliggöra snabbare stöd till elever och deras familjer utan långa väntetider för utredning. Familjebehandlaren kan även agera som en brygga mellan skolan och familjen, vilket kan bidra till ökad tillit och förståelse.

Webbaserad gemensam utbildning

Det föreslås att en digital utbildningsplattform utvecklas för personal inom socialtjänsten, habiliteringen, skolan och BUP. Syftet är att skapa en gemensam kunskapsbas som främjar samarbete och enhetlighet i arbetet med elever och deras familjer.

Digital spridning av information till föräldrar

Föräldrar kan ges bättre tillgång till information genom att använda skolans digitala elevplattformar istället för analoga lösningar som lappar och pappersutskick. Detta skulle säkerställa att föräldrar alltid har uppdaterad information om tillgängliga föräldrautbildningar, resurser och insatser.

Tydligare kontaktvägar och konsultativt stöd

Skolorna har uttryckt behov av mer strukturerad kontakt med BUP och samtalsmottagningar. Förslag innefattar:

Tilldelning av en specifik kontaktperson från BUP för varje kommun för telefonrådgivning för att snabbt ge stöd och vägledning till skolpersonal.

Regelbundna konsultativa teammöten som inkluderar skolpsykologer, skolkuratorer och representanter från BUP. Kontinuitet i dessa möten kan bidra till att skapa en stabil grund och utveckling av samarbete.

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

Sammanfattning av rekommendationer

Dessa föreslagna förbättringar syftar till att bygga en hållbar modell för samarbete mellan skola, socialtjänst och BUP. Genom att stärka kontaktytor, förbättra informationsflödet och erbjuda tydligare stödstrukturer kan insatserna bli mer effektiva och anpassade till elevernas behov.

Denna rapport lyfter fram både framgångar och utvecklingsområden inom delprojektet. Mindre fokus läggs på att det behövs en ökad förståelse för skolans arbetsmiljö, kravbild och organisation samt vikten av samarbete med elevernas vårdnadshavare.

Nästa steg är att implementera och utvärdera föreslagna förbättringar för att säkerställa att alla elever får rätt stöd, i rätt tid och på rätt sätt.

2 Grundläggande information om projektet dess syfte och mål

Bakgrunden till denna satsning är att andelen barn med neuropsykiatriska svårigheter och de som diagnostiserats med en diagnos inom det neuropsykiatriska spektrumet har ökat över tid. Det innebär även att antalet frågeställningar om neuropsykiatriska diagnoser till barnpsykiatri har ökat markant.

I en skolenkät som genomfördes av autismsförbundet 2022 framkom det att många elever med autism inte når målen i skolan, att frånvaron för dessa elever ökat och att stödet inte är tillräckligt och rätt anpassat.

Utifrån den problematik som blir för dessa barn har det tagits beslut om att genomföra ett delprojekt med inriktning på barn och unga med en NPF-liknande problematik inom ramen för projektet Tillsammans för barnens bästa i Sörmland.

Målgrupp

Barn och unga, 6–12 år, med NPF- liknande problematik och deras vårdnadshavare.

Delprojekt mål

Delprojekt målet är att pröva och följa upp nya arbetssätt kring tidigt och samordnat stöd för barn och unga med behov utifrån en NPF-liknande problematik.

Effekt mål

- Barn, unga och vårdnadshavare får tillgång till tidiga och tillgängliga insatser

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektnamn

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

- Fler barn och unga lever med en god psykisk och fysisk hälsa och en negativ utveckling av psykisk ohälsa har bromsats och psykiska besvär har minskat
- Barn, unga och vårdnadshavare i behov av stöd ska genom effektiv samordning få tillgång till nödvändiga kontakter med barn och ungas behov i centrum
- Fler barn och unga närvarar i skola samt uppnår kunskapskraven i skolan.
- Färre barn i Sörmland ska behöva utredas för diagnos inom NPF-spektrumet och i stället utvecklas med tillräckligt stöd.

Tidiga insatser innebär interventioner som sätts in i ett tidigt skede av en för barnet/den unge ogynnsam utveckling.

Metod och uppdrag

Projektgrupp med kompetens från skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri skapas. Gruppen utgör ett tvärprofessionellt team som arbetar operativt med att pröva och följa upp olika arbetsätt för tidigt och samordnat stöd för målgruppen. Platsen för projektet är inom skolans verksamheter.

Projektgrupp

Tre olika grupperingar bildas inom ramen för delprojektet, en i varje länsdel. Pilotkommuner är: Katrineholm, Gnesta och Strängnäs.

Deltagare i delprojektet är representanter från barn- och ungdomspsykiatri (BUP), skola samt socialtjänst. BUP har en sammanhållande funktionen för hela delprojektet.

Ekonomi

I delprojektet är 2,5 årsarbetare fördelade enligt nedan.

Barn- och ungdomspsykiatri: Projektledare och operativ representant från BUP

100 % fördelat på Pilotkommun 1: 25 % Pilotkommun 2: 25 % Pilotkommun 3: 25 %
Projektledning: 25 %

Katrineholms kommun: 50 % fördelat på Socialtjänst 25 % och Skola 25 %

Gnesta kommun: 50 % fördelat på Socialtjänst 25 % och Skola 25 %

Strängnäs kommun: 50 % fördelat på Socialtjänst 25 % och Skola 25 %

Utvärderingen är en sammanslagning av:

Projektledarens (Anna Sigrell, BUP) sammanställning av möten med olika grupper.

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

BUP samordnarnas (Ulrika Wallin – Vasaskolan i Strängnäs, Erika Lundqvist – Dansutskolan i Gnesta och Christina Hultcrantz – Sandbäckskolan i Katrineholm) egna utvärderingar.

Följeforskarnas (Osman Aytar, docent i socialt arbete/ fil. dr. i sociologi, Mälardalens universitet & följeforskare, FoU i Sörmland och Lina Larsson, forskningsledare/utvecklingsledare, FoU i Sörmland) processutvärdering från gruppsamtal samt enskilda samtal.

Martin Geisler (Forskningsledare på FoU Sörmland) enkät i början och i slutet av projektet.

Delprojektet har rört sig inom skolan och fritids ej idrott eller andra kulturella insatser.

3 Resultat/Analys

3.1 Reflektioner och erfarenheter från delprojektet

Fokus på skolans upplevelser och kopplingar till insatser

I delprojektet ligger fokus på hur skolpersonalen upplever effekterna av de genomförda insatserna, snarare än att redovisa konkreta resultat. Centralt är att förstå var kopplingarna finns mellan vad personalen har tagit del av, exempelvis föreläsningar, handledning till lärare, socialtjänstens närvaro i skolan och förstärkning av elevhälsoteamet (EHT).

En del av delprojektets syfte har initialt varit att minska belastningen på specialistvården, exempelvis genom att reducera antalet NPF-utredningar hos BUP, via förebyggande arbete. Detta har dock inte kunnat påvisas inom ramen för delprojektet.

Stärkt samverkan och ömsesidig tillit

Delprojektet har bidragit till att förbättra förståelsen och tilliten mellan de olika aktörerna, skola, socialtjänst och BUP. Detta är en viktig faktor för långsiktig samverkan, även om det är svårt att mäta på kort sikt. Förståelse för och tillit till varandras roller och bedömningar stärker samarbetet, vilket i förlängningen kan ge bättre resultat.

Begränsningar

Delprojektet har inte omfattat förälder- och barnperspektiv i utvärderingen, vilket

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

hade kunnat ge en bredare bild av insatsernas effekt. Detta har dock inte varit praktiskt möjligt inom projektets ramar.

Det huvudsakliga målet med delprojektet har därför inte varit att redovisa målresultat utan att skapa bättre förutsättningar för samverkan. Erfarenheterna från delprojektet pekar på flera viktiga lärdomar:

3.2 Utmaningar i genomförandet av delprojektet

Resursbristen i skolan har framgått med all önskvärd tydlighet. Trots att det finns en förståelse för vad som behöver göras kan situationen kännas hopplös, särskilt när tiden och resurserna inte räcker till. Uppföljning och utvärdering har ofta fått stå tillbaka för att hantera akuta behov, vilket gör det svårt att säkerställa långsiktig utveckling.

Ett annat dilemma är att tillfälligt stöd ibland kan öka personalens stress. Detta beror dels på att de behöver ta till sig och implementera nya metoder, vilket kräver tid och energi, och dels på att det kan kännas meningslöst om stödet inte är långsiktigt. Denna känsla av otillräcklighet kan i sin tur minska motivationen att investera tid och kraft i insatser som inte upplevs som hållbara.

Behovet av att möta barn med NPF-liknande svårigheter ställer stora krav på skolpersonalen, och det är ofta svårt att räkna till för alla. Utöver detta har det varit en utmaning att hitta gemensamma tider för samverkan, både inom projektgruppen och med andra berörda, såsom lärare som behöver vara involverade i de insatser som testas.

Planeringen har särskilt varit en svårighet när det gäller att integrera insatser som föreläsningar och handledning i lärarnas redan fullspäckade scheman. Denna utmaning har varit mest påtaglig i projekt där samordning inte tagits med i planeringen från början. Ett positivt undantag har dock varit Katrineholm, där rektorn har säkerställt att projektets insatser integrerats i lärarnas planering inför kommande läsår. Detta har underlättat genomförandet och skapat bättre förutsättningar för att personalen ska kunna delta aktivt i projektet.

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

3.3 Insikter och framgångsfaktorer

Behoven är stora, och mycket av det som genomförts inom projektet har uppskattats av de involverade. En lärdom är vikten av att arbeta långsiktigt och hållbart, snarare än att fokusera på tillfälliga punktinsatser. Till exempel har det visat sig fördelaktigt att koppla samman föreläsningar med handledning och att integrera handledning med elevhälsoteamet (EHT). Den praktiska förankringen i kompetenshöjningen är betydelsefullt för att skapa verklig förändring.

Att mötas tvärprofessionellt över verksamhetsgränser, bolla tankar och idéer samt stötta varandra har också varit en positiv erfarenhet. När representanter från BUP och socialtjänsten deltar har deras externa perspektiv ofta möjliggjort nytänkande och öppnat för nya lösningar.

Föreläsningar har också gjort stor skillnad. Till exempel har modellen för att hantera läsningar och humörreglering blivit ett konkret redskap för många. Denna typ av stöd har inte bara varit meningsfull för individen utan har också gett personalen verktyg att bemöta liknande situationer i framtiden.

Socialtjänsten har sett en minskning av akuta orosanmälningar, vilket tyder på att rätt insatser har kunnat sättas in i tid och att de ibland till och med kunnat förebygga akuta behov.

Den relationella dimensionen har visat sig vara avgörande – att region och kommun samarbetar nära skapar en känsla av gemensamt ansvar. I projektet har det öppnats upp för ett förhållningssätt där man gör vad man för det aktuella barnet och det har varit mindre upptagenhet kring gränsdragningar. När fokus ligger på vad *vi* kan göra för barnen, snarare än vad andra borde göra, blir det lättare att hitta framgångsrika lösningar.

3.4 De mest lyckade insatserna

Socialtjänstens närvaro och insatser i skolan

Socialtjänsten har tagit en aktiv roll i skolmiljön genom att vara närvarande på skolan en dag i veckan. Under dessa dagar deltar de i raster och möter eleverna, samtidigt som de också har träffat alla klasser på skolan. Föräldrar och lärare kan enkelt söka upp socialsekreterare för rådgivning och stöd, vilket har blivit en värdefull resurs.

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

Effektivare myndighetsutövning och snabbare insatser

Att ha socialtjänsten på plats har visat sig vara en stor fördel, särskilt när det gäller att hantera myndighetsutövning, som exempelvis orosanmälningar. Genom att socialsekreterare är tillgängliga på skolan kan de bevilja stöd direkt, vilket eliminerar långa väntetider på upp till fyra månader för utredningar. Detta har avsevärt förbättrat möjligheten att snabbt sätta in rätt insatser och ge stöd där det behövs. Skolan har också fått hjälp att sortera och prioritera vilka insatser som är mest lämpliga i olika situationer.

Stöd till föräldrar genom utbildning och information

Socialtjänsten erbjuder också stöd till föräldrar genom utbildningar som *COPE* och *Föräldraskap i Sverige*. De har deltagit på föräldramöten för att informera om sitt arbete och om tillgängliga utbildningar, vilket ökat medvetenheten bland föräldrar om det stöd de kan få. Arbetet utgår från en "behovstrappa" som ger en struktur för att identifiera vad alla föräldrar bör känna till och vilka ytterligare insatser som kan behövas vid mer komplexa behov.

Förstärkt elevhälsoteam – en nyckel till bättre samverkan och stöd

Ett förstärkt elevhälsoteam (EHT) spelar en stor roll i att skapa tydlighet och undvika att elever "bollas runt" mellan olika instanser. Genom att hjälpa skolan att sortera vad som är vad – exempelvis om en elevs utmaningar beror på kognitiva svårigheter snarare än neuropsykiatriska diagnoser som autism eller ADHD – kan insatser riktas mer träffsäkert.

Förebyggande arbete och konsultation

Ett förstärkt elevhälsoteam innebär att representanter från BUP och/eller socialtjänsten är delaktiga i skolans arbete, främst i konsultativ form. Detta fokus på förebyggande insatser skapar möjlighet att adressera problem tidigt, innan de eskalerar. BUP:s barnpsykiatriska perspektiv, i kombination med skolpsykologens bredare skolperspektiv, har visat sig vara en effektiv kombination. Under möten i ett förstärkt EHT diskuteras ofta flera ärenden parallellt, både på individ- och gruppnivå.

Styrkan i samverkan

Samverkan mellan skolan, BUP och socialtjänsten inom ramen för ett förstärkt EHT har inte bara förbättrat möjligheten att sätta in rätt insatser för eleverna. Det har också hjälpt skolpersonal att känna sig tryggare och mer kompetenta i sitt arbete. Fokus ligger på att kombinera olika perspektiv och kompetenser för att skapa en mer hållbar och effektiv elevhälsa.

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

Handledning för lärare och fritidspersonal

Handledning i tvärprofessionella team har blivit en viktig resurs för lärare och fritidspersonal som arbetar i utmanande situationer. Genom att samla mentorer och ämneslärare skapas ett forum där de kan dela upplevelser, reflektera och diskutera känslor kopplade till sitt arbete.

Ett forum för reflektion och stöd

Handledningen samlar fler lärare än vad som normalt deltar i elevhälsoteamets (EHT) möten. Detta skapar större möjligheter för lärare att gemensamt reflektera över sina erfarenheter och utbyta strategier. Genom att erbjuda handledning för både lärare och fritidspersonal skapas en helhet där alla som möter eleverna i vardagen kan bidra och få stöd.

Fokus på lösningar trots stress

En central fråga i handledningen är: *Vad kan vi göra, trots den stress vi upplever?* Denna ingång har visat sig vara användbar för att hjälpa personalen att navigera i svåra situationer och fokusera på det som är möjligt att förändra. Handledningen fungerar också som ett stöd för att förbereda och stärka pedagoger inför "det svåra samtalet", där känsliga och utmanande ämnen tas upp.

Nödvändigheten av handledning

Behovet av handledning kan inte överskattas. Det ger personalen verktyg att hantera pressen och utmaningarna i sitt arbete, samtidigt som det bidrar till en känsla av gemenskap och ökad förståelse mellan olika yrkesroller. Genom att skapa utrymme för lärarna att mötas, diskutera och stötta varandra läggs grunden för en bättre arbetsmiljö och ett mer effektivt stöd till eleverna.

Föreläsningar, material och insatser i delprojektet

Delprojektet erbjuder en rad insatser som riktar sig till lärare, föräldrar och i vissa fall specifika elevgrupper. Dessa insatser kan utformas för att möta olika behov – antingen som gemensamma föreläsningar, gruppaktiviteter eller individuella stödinsatser kopplade till en specifik elev. Centrala metoder och verktyg som använts:

CPS – Collaborative and Proactive Solutions

Modellen för gemensam problemlösning, utvecklad av psykolog Ross Greene,

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

används för att hantera problematiska situationer. Genom föreläsningar och handledning får lärare verktyg för lågaffektivt bemötande och ett proaktivt förhållningssätt. CPS hjälper till att tidigt fånga upp introverta elever och motverka både utredningar och skolfrånvaro. Föräldrar har också bjudits in till dessa sessioner för att stärka samarbetet mellan hem och skola.

Regleringssvårigheter och affektkurva

Genom att fokusera på regleringssvårigheter får deltagarna kunskap om hur stress kan hanteras och "temperaturen" sänkas vid konflikter. Affektkurvan används som ett konkret verktyg för att förstå och bemöta elevernas känslor i svåra situationer.

Positivt bemötandestöd (PBS)

PBS erbjuder strategier för att skapa en stödjande och positiv miljö i klassrummet. Detta inkluderar hjälp med struktur, anpassningar och verktyg för att minska problematiskt beteende.

Gradvis exponering och stöd vid oro

För elever som upplever oro eller nedstämdhet används metoder som gradvis exponering för att hjälpa dem hantera sina rädslor. Lärare och föräldrar får också handledning i hur de kan samtala om oro och nedstämdhet på ett stöttande sätt. Enkla andningsövningar introduceras som ett verktyg för att skapa lugn och fokus i klassrummet. Dessa övningar har varit särskilt effektiva för att ge elever och lärare verktyg för att hantera stress och koncentrationssvårigheter.

Workshops och psykoedukation

Workshops har erbjudits för att stötta skolpersonal i att bemöta elever med problemskapande beteende. Psykoedukation om NPF-liknande problematik har gett både lärare och föräldrar en fördjupad förståelse för elevernas behov och utmaningar.

Sammanfattning

Genom att kombinera föreläsningar, praktiska verktyg och handledning skapar delprojektet en plattform för att möta elevernas och skolpersonalens behov. Insatserna syftar till att stärka samarbetet mellan skola och hem samt att ge skolpersonal och föräldrar långsiktiga verktyg för att bemöta och stödja barn med olika typer av utmaningar.

4 Rekommendation till beslut och fortsatt arbete

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

4.1 Sammanfattning av framkomna behov

Skolornas arbete med att möta elevernas behov, särskilt de med NPF-liknande svårigheter, präglas av flera betydande utmaningar. Bland de mest påtagliga är bristen på skolpsykologer. Många skolor har inte tillgång till en skolpsykolog, vilket begränsar möjligheterna att ge elever och lärare det stöd som krävs.

För att skapa en mer inkluderande och stödjande skolmiljö har flera viktiga behov identifierats. Ett av de mest framträdande är behovet av ökad utbildning och kompetensutveckling för skolpersonal, särskilt inom psykologisk kunskap. Lärare och annan personal behöver praktiska verktyg för att förstå och hantera de utmaningar som elever med NPF-liknande svårigheter möter.

Det är också viktigt att genomföra insatser som är direkt verkställbara, såsom Positivt Beteendestöd (PBS), som hjälper skolorna att bygga en mer strukturerad och inkluderande vardag. Samtidigt behöver ”bollandet” mellan olika instanser minskas genom ökad närvaro av socialtjänsten i skolorna och bättre kommunikationsvägar till BUP. Deras direkta konsultation och stöd skulle kunna ge snabbare och mer träffsäkra insatser.

Barnets hela vardagsmiljö behöver också beaktas, då svårigheterna ofta följer med både i skolan, hemmet och fritiden. Tidiga och rätt anpassningar, utformade utifrån ett pedagogiskt perspektiv, är betydelsefullt för att möta elevernas behov på bästa sätt. Föräldrar spelar också en viktig roll i att stödja barnen, och därför behöver de hjälp att skapa rätt förutsättningar för att barnen ska kunna möta skoldagen på ett bra sätt.

Slutligen behöver den fysiska miljön i skolorna anpassas för att bättre möta elevernas behov. Exempelvis kan lugnande färger i matsalar eller praktiska lösningar som hjälper elever att organisera sina saker göra stor skillnad för deras vardag.

4.2 Förslag på gemensamma arbetssätt och roller

Handledning

Genomförs av skolpsykolog eller specialpedagog alternativt en extern handledare.

En till två gånger per termin medverkar BUP som konsulter kring specifika ärenden eller teman.

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektnamn

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

Förstärkt elevhälsoteam (EHT)

Genomförs av skolpsykologer och skolkuratorer ibland med specialpedagoger.

En stående regelbunden tid för EHT möten där BUP och socialtjänsten deltar för att diskutera specifika ärenden eller klassövergripande frågor.

Fördelar: samarbete mellan barnpsykiatri och skolpsykolog ger en stark samsyn och bättre bedömningar. Vidare ger detta sätt bättre förebyggande arbete än SIP plus att det även är möjligt att återkoppla utvärdera insatser.

Socialtjänsten

Två medarbetare från socialtjänsten fysiskt på skolan en dag i veckan.

Fördelar: socialtjänsten noterar att närvaron på skolan utgör lättare för skolpersonal att koppla in socialtjänsten där det behövs och att de kunnat göra det på ett sätt som fungerat för föräldrarna. Det har lyfts att när elevhälsan kopplat på socialtjänstens insatser har föräldrar många gånger haft det lättare att tackat ja till insatser.

4.3 Socialtjänstens utökade roll i förebyggande arbete

Socialtjänsten har en viktig funktion i att stödja barnets hela vardagsmiljö – både i skolan och hemma. En tidig samverkan kan exempelvis underlätta kommunikationen mellan föräldrar och lärare, särskilt när barnets svårigheter inte har blivit tydliga i skolan men föräldrarna upplever en tydlig problematik hemma eller tvärtom. Här kan socialtjänsten bidra med att bygga tillit och trygghet mellan hem och skola, samt ge rutiner och struktur, exempelvis kopplat till skärmanvändning, sömn, mat och motion. Grundläggande utbildningar i kärleksfull gränssättning och andra praktiska verktyg kan ge stora effekter med små insatser.

Samtalsmottagningen kan också vara en resurs i att hantera aktuella problem innan en eventuell utredning blir nödvändig. Föräldrautbildningar som ”Affekt” och ”Hantera oro” kan hjälpa familjer att få verktyg för att skapa en bättre vardag. Samtidigt behövs en tydligare kartläggning av vilka familjer som kan vara hjälpta av dessa insatser.

Sammanfattning

Genom att fokusera på tidiga, praktiska och samverkande insatser kan skolorna, tillsammans med socialtjänsten och BUP, skapa en mer hållbar och stödjande miljö för elever och deras familjer. Det kräver dock fortsatt arbete för att öka kompetens, tillgång till resurser och ett fördjupat samarbete mellan alla aktörer.

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektname

Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

5 Möjliga lösningar och framtida visioner

Delprojektet har identifierat flera förbättringsområden som inte hunnit testas men som skulle kunna stärka samverkan mellan skola, socialtjänst, habilitering och BUP. Dessa förslag erbjuder möjligheter att skapa mer effektiva och hållbara lösningar för att möta elevers behov.

Familjebehandlare kopplad till skolan

En planerad utveckling är att knyta en familjebehandlare från socialtjänsten direkt till skolan. Detta skulle ge elever och deras familjer snabbare tillgång till stöd och insatser utan långa väntetider.

Webbaserad gemensam utbildning

En digital utbildningsplattform för personal från socialtjänsten, habiliteringen, skolan och BUP föreslås. Syftet är att skapa en gemensam bas av kunskap och främja enhetlighet i hur insatser implementeras över verksamheterna.

Digital spridning av information till föräldrar

Istället för analoga lösningar som pappersutskick föreslås att information om länets insatser till föräldrar sprids via skolans elevplattformar. Detta skulle göra informationen mer tillgänglig och lättare att uppdatera.

Tydligare kontaktvägar och konsultativt stöd

Skolorna efterlyser en mer strukturerad kontakt med BUP och samtalsmottagningar. Förslag innefattar att varje kommun tilldelas en specifik kontaktperson från BUP för telefonrådgivning och konsultation. En sådan funktion skulle inte bara förbättra tillgängligheten utan också öka skolpersonalens upplevelse av professionalitet och stöd. Insatsnivåerna inom skolan skulle kunna se ut på följande sätt där botten av pyramiden är grunden som bör finnas i alla skolor.

Projektbeställare

Länsstyrgruppen Sörmland
Skolchefsnätverket Sörmland

Projektledare

Anna Sigrell

Projektnamn

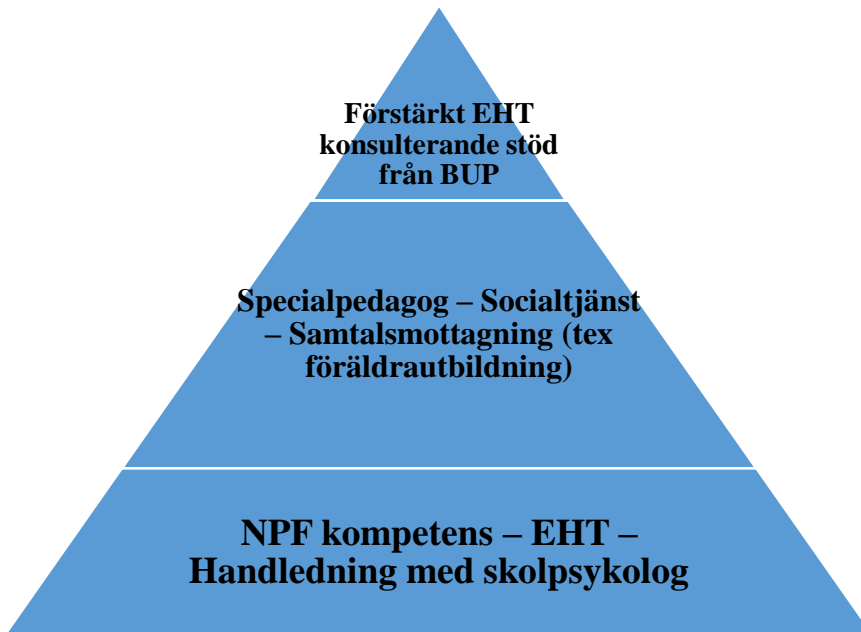
Barn med behov av stöd
utifrån en NPF-liknande
problematik

Datum

2024-12-27

Klicka här för att ange
text.

Klicka här för att ange
text.

Sammanfattning

De föreslagna förbättringarna syftar till att stärka samverkan mellan olika aktörer och förenkla tillgången till stöd för både skolpersonal och elever. Genom att utveckla nya strukturer, som familjebehandlare på plats, digitala utbildningar och tydligare kontaktvägar, kan skolorna få bättre verktyg för att möta elevernas behov på ett effektivt och hållbart sätt.

6 Bilagor